

TIPS VOOR EEN GOEDE BEGROTING

Waarom veel geld binnenhalen en uitgeven niet altijd wijs is

versie maart 2021

Als je gaat pionieren is er meestal geld nodig. Soms voor betaalbare zaken zoals flyers, soms voor dure zaken zoals een betaalde medewerker. Met een begroting breng je in beeld wat de verwachte inkomsten en uitgaven zijn, dat helpt bij de planning van het pionieren.

Het opstellen van een begroting hoort bij het maken van een pioniersplan. In het sjabloon voor het pioniersplan vind je de volgende indeling voor een begroting:

Inkomsten	Jaar 1	Jaar 2	Jaar 3
Bijdragen lokale gemeente(n)			
Subsidie Protestantse Kerk			
Subsidie Maatschappij van Welstand			
Subsidie pionierbegeleiding	€ 1.800	€ 1.800	€ 1.800
Bijdragen deelnemers activiteiten			
Bijdragen overige fondsen			
Overige bijdragen			
Batig /nadelig saldo vorige jaar*			
Totaal			
Uitgaven	Jaar 1	Jaar 2	Jaar 3
Vrijwilligersvergoedingen			
Personele kosten			
Activiteitenkosten			
Huur locaties			
Communicatiekosten			
Aanschaf spullen eenmalig			
Training en gezelligheid kernteam			
Pionierbegeleiding	€ 1.800	€ 1.800	€ 1.800
Overige kosten			
Totaal			
Batig saldo/ nadelig saldo*			

*Het batig saldo of nadelig saldo is gedefinieerd als inkomsten min uitgaven (we houden geld over of komen tekort). Een saldo in jaar 1 komt in jaar 2 terug bij de inkomsten.

De begroting maak je voor de komende drie jaar. In dit artikel lopen we stap voor stap de begrotingsposten langs en helpen je op weg. Natuurlijk kan er tussentijds wat veranderen. Bij grote wijzigingen vindt vooraf overleg plaats tussen het pioniersteam, de lokale gemeente(n) en de landelijke kerk. In het jaarlijkse ontwikkelverslag komt steeds dezelfde indeling terug, zowel voor een financiële verantwoording als voor een eventueel bijgestelde begroting.

Op weg naar zelfstandigheid

Bij de start van een pioniersplek is het doel dat er een nieuwe, duurzame vorm van kerkzijn ontstaat. Op termijn zou er weinig of geen subsidies meer nodig moeten zijn voor het functioneren van een pioniersplek. Uit ervaringen in Nederland en het Verenigd Koninkrijk weten we drie zaken:

- Veel pioniersplekken bestaan uiteindelijk uit 20 tot 75 mensen die intensief betrokken zijn.
- Een pioniersplek naar volwassenheid laten toegroeien kost meestal 5 tot 10 jaar.
- Het vergt tijd mensen 'op te voeden' in het geven, mensen moeten vaak daaraan wennen.

Bij het maken van de begroting is het belangrijk hiermee rekening te houden, op drie manieren:

- Het betekent dat de **bijdragen van lokale gemeenten niet te hoog** moeten zijn, want de betrokken gemeenten moeten het jarenlang kunnen volhouden.
- Daarnaast moeten de **kosten op termijn draagbaar zijn voor de geloofsgemeenschap** die gaat groeien. Als de hoop is dat er een geloofsgemeenschap van 50 mensen groeit, dan is het niet wijs een fulltime predikant aan te stellen. Dat is niet betaalbaar op de lange termijn. Reken op de achterkant van een bierviltje eens uit: hoeveel mensen verwacht je dat over zes jaar structureel betrokken zijn? En hoeveel dragen die mensen gemiddeld bij? Dat bedrag zou wel eens een mooi jaarlijks maximum kunnen zijn voor de begroting die je opstelt.
- Werk direct aan **eigen inkomsten**. Vertel vanaf het begin hoeveel geld activiteiten kosten en vraag om een vrijwillige bijdrage. De belangrijkste reden dat mensen niet geven, is dat het ze niet gevraagd is. Vraag na verloop van tijd aan mensen die de pioniersplek als waardevol ervaren om maandelijkse vaste bijdragen. Dat draagt bij aan de financiële stabiliteit.

Hoe *lager* de begroting, hoe *groter* de kans dat er duurzaam gepionierd kan worden. De personele kosten vormen vaak een groot deel van de kosten. Begin daarom met kleine aanstellingen of zonder betaalde kracht, want het uitbreiden van een aanstelling is vaak eenvoudiger dan het verkleinen ervan.

Subsidies en voorwaarden

Bij de start van een pioniersplek zijn er meestal weinig mensen betrokken. Voor zover er geld nodig is, zal dat van anderen moeten komen. Meestal kunnen lokale gemeenten, de Protestantse Kerk en de Maatschappij van Welstand daarin voorzien. Hierbij zijn de volgende subsidies beschikbaar:

<i>Maximale subsidies</i>	<i>evaluatie</i>						
	Jaar 1	Jaar 2	Jaar 3	Jaar 4	Jaar 5	Jaar 6	
Protestantse Kerk	8.000	8.000	8.000	8.000	4.000	1.500	
Maatschappij van Welstand	4.000	4.000	4.000	4.000	4.000	2.500	
Totaal	12.000	12.000	12.000	12.000	8.000	4.000	

De Protestantse Kerk kan een subsidie van maximaal € 8.000 per jaar beschikbaar stellen, achter de schermen draagt de Solidariteitskas hier ook aan bij. Daarnaast kan de Maatschappij van Welstand een subsidie verlenen, normaal gesproken tot € 4.000 per jaar. Nogmaals: laat je niet verleiden om zonder meer het maximum aan subsidies aan te vragen, want een lager kostenniveau verbetert de kans op financiële duurzaamheid. In jaar 3 van het pionieren vindt een grondige evaluatie plaats, in samenspraak met alle betrokkenen. Daarna wordt – als de pioniersplek doorgaat – door het pioniersteam een vervolgplan gemaakt. In jaar 5 en 6 worden de subsidies afgebouwd.

Door subsidies kan een bescheiden investering van een lokale gemeente een behoorlijke begroting opleveren, want er is sprake van een **verdriedubbelaar**. Een bijdrage van een protestantse gemeente is veelal een vereiste voor subsidie. Als een lokale gemeente bijvoorbeeld € 4.500 beschikbaar stelt om te pionieren, dan dragen de Protestantse Kerk en de Maatschappij van Welstand samen € 9.000 bij. Dat geeft dan een totaalbudget van € 13.500. Een paar voorbeelden van wat dat betekent:

	Voorbeeld 1	%	Voorbeeld 2	Voorbeeld 3	Voorbeeld 4
Bijdrage lokale gemeente(n)	2.000	33%	4.500	6.000	20.000
<i>Totale subsidie</i>	<i>4.000</i>		<i>9.000</i>	<i>12.000</i>	<i>12.000*</i>
Protestantse Kerk	2.666	44%	6.000	8.000	8.000
Maatschappij van Welstand	1.333	22%	3.000	4.000	4.000
Totaal	6.000	100%	13.500	18.000	32.000

* Dit is het maximum aan subsidie. Een grotere bijdrage van een lokale gemeente leidt dan niet meer tot een grotere subsidie.

In natura kan ook

De bijdrage van de lokale gemeente kan ook in natura zijn. Als bijvoorbeeld een predikant elke week tijd krijgt om te pionieren, of als er een gebouw ter beschikking wordt gesteld, dan vertegenwoordigt dat ook een geldwaarde. Laat dat dan zien in de begroting en licht het toe.

Maatschappij van Welstand

De Maatschappij van Welstand is een vereniging voor ondersteuning van het protestantisme. Dit fonds geeft vaak steun aan pioniersplekken. Als je van de Protestantse Kerk een brief hebt ontvangen met het besluit dat jouw initiatief een pioniersplek kan worden, kun je met een formulier subsidie aanvragen bij dit fonds. Dit formulier krijg je van je startbegeleider. Bij de aanvraag zijn aanvullende documenten nodig, namelijk: een beleidsplan, een jaarrekening en een begroting van de lokale gemeente(n). Houd er daarbij rekening mee dat de Maatschappij van Welstand het belangrijk vindt dat een lokale gemeente zelf niet over grote financiële reserves beschikt of dan in ieder geval zelf ook flink investeert in het pionieren. Wees hierover expliciet.

Subsidie voor pionierbegeleiding

Elke pioniersplek krijgt ondersteuning door een pionierbegeleider. Hiervoor stelt de landelijke kerk € 1.800 per pioniersplek per jaar beschikbaar. De pioniersplek of de betrokken lokale gemeente koopt hiermee begeleidingsuren in. Het bedrag is opgebouwd uit circa € 1.600 voor begeleidingsuren en € 200 voor reiskosten. Op www.lerenpionieren.nl is hierover meer te vinden.

Steun voor interkerkelijke pioniersplekken

De Protestantse Kerk geeft ook van harte steun aan *interkerkelijke* pioniersplekken. Dit omvat deelname aan de trainingen, pionierbegeleiding en ook subsidies. Hier zijn wel enkele voorwaarden aan verbonden, daarover is meer informatie beschikbaar in een apart document. Zo moet er minimaal één protestante gemeente zijn die een initiatief steunt. Daarnaast zijn de subsidies lager dan voor plekken die volledig onder de vleugels van de Protestantse Kerk vorm krijgen, ook dit wordt in dat document toegelicht. Dit zijn de mogelijkheden qua subsidies voor interkerkelijke pioniersplekken:

<i>Interkerkelijk pionieren</i>	<i>evaluatie</i>					
	Jaar 1	Jaar 2	Jaar 3	Jaar 4	Jaar 5	Jaar 6
Protestantse Kerk	4.000	4.000	4.000	4.000	2.000	1.000
Maatschappij van Welstand	4.000	4000	4.000	4.000	4.000	2.500
Totaal	8.000	8.000	8.000	8.000	6.000	3.500

Gezien doelstelling van dit fonds kan de Maatschappij van Welstand terughoudend zijn bij subsidies aan interkerkelijke pioniersplekken. Dit fonds maakt hierbij per aanvraag een eigen afweging.

Bijdragen deelnemers activiteiten

De mensen die activiteiten van de pioniersplek bijwonen, kun je vragen om een bijdrage. Dat is wijs, want het doel is dat jouw pioniersplek op termijn financieel op eigen benen staat. En mensen hebben er begrip voor dat activiteiten geld kosten. Nogmaals: de belangrijkste reden dat mensen niet geven, is dat het ze niet gevraagd is! Je kunt bijvoorbeeld tijdens een maaltijd een leuk beplakte schoenendoos neerzetten, waarin mensen naar draagkracht een bijdrage kunnen doen. Vertel dan tijdens de hoeveel de activiteit per persoon kost en nodig mensen uit om te geven. Als je dat consequent doet, groeit een cultuur waarin mensen financieel gaan bijdragen.

Het is belangrijk dat in de begroting zichtbaar is dat na verloop van tijd de eigen bijdrage van deelnemers groeit. Dit begint bij de mensen in het pioniersteam. Ook zij kunnen financieel bijdragen als zij de pioniersplek als hun kerk ervaren. Wees niet bang om na verloop van tijd betrokkenen te vragen om een vaste maandelijkse bijdrage, hoe bescheiden ook. Dat is niet alleen financieel nodig, geven versterkt ook de betrokkenheid en het gevoelde eigenaarschap bij jouw doelgroep.

Bijdragen overige fondsen

Naast de Maatschappij van Welstand zijn er in Nederland meer vermogensfondsen die pioniersplekken ondersteunen. Sommige fondsen werken regionaal, andere landelijk. Je kunt hiernaar vragen bij bijvoorbeeld goede doelen in de buurt, bij de kerkrentmeesters en bij het moderamen van de classis. Zij weten vaak welke fondsen er in de regio zijn.

Overige bijdragen

Naast de genoemde inkomsten zijn er vaak nog wat mogelijkheden. Die inkomsten kun je melden onder 'Overige bijdragen'. Als het daarbij om substantiële bijdragen gaat, licht deze bedragen dan ook toe in het pioniersplan. Een voorbeeld hiervan is dat er vaak mensen in je omgeving zijn, bijvoorbeeld ondernemers, die financieel goed hebben geboerd en dat willen investeren in zaken die met het christelijk geloof te maken

hebben. Vraag in je omgeving gerust eens rond welke mensen daarvoor wellicht in aanmerking komen. En vraag deze mensen gerust om een bijdrage. Niet geschoten is altijd mis. Dat is ook geen ‘bedelen’ en er hoeft echt geen manipulatie aan te pas te komen. Wees gewoon open over je dromen en wat daar financieel voor nodig is. En nodig deze mensen uit om daaraan bij te dragen. Hoeveel ze geven is uiteraard aan hen; je geeft hen slechts de kans om te investeren in iets waardevols. Dat kan oplopen tot duizenden euro’s. Als er mensen in jouw pioniersplek investeren, laat gevers dan regelmatig weten wat je met het geld doet en wat de noden zijn.

Op verschillende pioniersplekken zien we ook andere vormen van financiering. Zoals mensen die een soort salaris realiseren door middel van een ‘vriendenkring’ die elke maand geld overmaken voor de pionier. Ook zijn er pioniersplekken die als leefgemeenschap zijn vormgegeven, waarbij er inkomsten uit huur zijn. Zo zijn er meer mogelijkheden. Meer over de verschillende manieren waarop je een pioniersplek financieel mogelijk kunt maken vind je op www.lerenpionieren.nl onder het kernthema ‘Bestendigen en doorgaan’. Daar vind je onder andere een hele serie financieringsmodellen.

Vrijwilligersvergoedingen

Soms wordt bij het starten van een pioniersplek snel aan betaalde krachten gedacht. Gezien de kosten zijn we ook enthousiast over mensen die op vrijwillige basis tijd investeren. Op basis van de ervaringen tot nu toe verwachten we dat veel pioniersplekken niet groter zullen groeien dan enkele tientallen mensen. Blijkbaar is dat wat past bij deze tijd. We zijn daarom ook op zoek naar kerkvormen die *niet* de inzet van een betaalde kracht vereisen. Want met vijftig mensen is een betaalde kracht moeilijk te financieren.

Een alternatief is de inzet van vrijwilligers. Zo zijn er initiatieven waarbij vijf mensen afspreken elke week vrijwillig een halve dag van hun tijd te investeren. Ze krijgen daar een vrijwilligersvergoeding van € 75 per maand voor krijgen. Dat kan een goede vorm zijn als er een beperkt budget is, of als mensen als team willen werken en geen eenling willen aanstellen om alles te coördineren. Vaak hebben deze mensen een reguliere baan naast hun vrijwilligerswerk.

De Belastingdienst heeft vastgesteld dat een vrijwilligersvergoeding maximaal € 170 per maand mag zijn en maximaal € 1.700 per jaar (gegevens 2019). Daarnaast geldt een maximum van € 4,50 per uur. Meer details hierover zijn op het internet te vinden.

Dat er een vaste vrijwilligersvergoeding is, is een mooie blijk van waardering. Zo’n vergoeding kan het voor mensen haalbaarder maken om tijd te investeren én het geeft meer stevigheid dan wanneer iedereen ad hoc bepaalt hoeveel tijd hij/zij investeert. De afspraken kun je vastleggen in een vrijwilligerscontract. Hiervoor zijn modellen beschikbaar via de startbegeleider of de pionierbegeleider. Een voordeel van een vrijwilligersvergoeding is ook dat er niets afgedragen hoeft te worden qua belastingen. Elke euro gaat rechtstreeks naar de mensen die hun tijd investeren.

Let wel op: vrijwilligers kunnen niet een vrijwilligersvergoeding ontvangen (per maand) en een onkostenvergoeding (op declaratie basis). Men kan niet beide per maand ontvangen. Als dit wel het geval is bestaat het risico dat er alsnog belasting betaald moet worden over de vergoeding.

Personele kosten

Natuurlijk is de inzet van mensen nodig om een pioniersplek te laten bloeien. Je las hiervoor wel al enkele redenen om terughoudend te zijn met het aanstellen van een betaalde kracht. Voordat we kijken naar de

kosten van een betaalde kracht, zetten we eerst enkele voor- en nadelen op een rij bij het inzetten van een betaalde kracht.

Een aantal nadelen van een betaalde kracht:

- Een betaalde kracht kost veel geld. Het gaat al snel om tienduizenden euro's. Het is vaak ingewikkeld om daar op de lange termijn voldoende inkomsten voor bij elkaar te krijgen.
- Een betaalde kracht brengt formele verantwoordelijkheden met zich mee. Mensen gaan meekijken of er resultaten geboekt worden, bij ziekte moet doorbetaald worden, er moeten contracten gemaakt worden, etc. Dat past niet altijd goed in een informele cultuur.
- Een betaalde kracht maakt het ingewikkelder om een gezonde vrijwilligerscultuur te laten groeien, waarin iedereen meehelpt. Mensen kunnen denken: "Zij krijgt toch betaald, dus laat zij het werk maar doen."
- De belangrijkste reden om terughoudend te zijn met het inzetten van een betaalde kracht, is dat het de duurzaamheid van het pionieren onder druk kan zetten. De eerste drie jaar is het relatief makkelijk om geld te vinden voor het pionieren, daarna is het ingewikkelder. Als er een betaalde kracht wordt ingezet, kan het daarom wijs zijn de inzet in de eerste drie jaar af te bouwen, zodat mensen kunnen toegroeien naar een nieuwe situatie.

De inzet van een betaalde medewerker heeft ook voordelen, zoals:

- Soms is met een betaalde kracht betere kwaliteit mogelijk, want bij een betaalde kracht kun je meer gericht iemand zoeken die de benodigde kennis en vaardigheden in huis heeft.
- Normaal gesproken heeft een betaalde medewerker door de betaling meer tijd beschikbaar, want er hoeft daarnaast minder gewerkt te worden. Dat kan de groei versnellen.
- Bij een betaalde kracht is soms de aansturing eenvoudiger, omdat er een duidelijk opdrachtgeverschap is, waardoor doelen en kaders steviger meegegeven kunnen worden.

De kosten van een betaalde medewerker verschillen per situatie, dat is maatwerk. De kosten zijn ook afhankelijk van iemands opleiding, ervaring en bij wie iemand in dienst komt. Tegelijk kunnen we wel een indicatie geven van de kosten die ermee gemoeid zijn:

	<i>Fulltime</i>	<i>Halftime</i>	<i>Eén dag per week</i>
Predikant (universitair) in dienst van een lokale protestantse gemeente	€ 87.000	€ 45.000	€ 19.000
Medewerker met passende opleiding op HBO-niveau en tien jaar ervaring	€ 64.000	€ 32.000	€ 13.000
Medewerker zonder passende opleiding en nauwelijks ervaring	€ 42.000	€ 21.000	€ 8.000

Het gaat in deze tabel om een ruwe schatting van de jaarlijkse kosten voor de werkgever, inclusief belastingen en werkgeverslasten. Let wel: deze kosten zijn veel hoger dan wat iemand netto ontvangt, soms meer dan het dubbele. Er zijn ook arbeidsvoorwaardenregelingen van toepassing.

Huur locaties

Onder 'Huur locaties' kun je in de begroting vermelden wat de huur van locaties op jaarbasis gaat kosten. Denk daarbij aan huurkosten voor activiteiten, overleggen en bijeenkomsten met vrijwilligers.

Aanschaf spullen

De meeste pioniersplekken hebben spullen nodig. Van tafels en stoelen tot een beamer of licht- en geluidsinstallatie. Sommigen pioniersplekken kopen een SRV-wagen, speelgoed of een aanhanger. Alles is mogelijk, als het maar helpt om relaties met mensen te bouwen en je doelgroep te dienen.

Training en gezelligheid kernteam

Het pioniersteam is de belangrijkste factor om het pionieren te laten slagen. Als er plezier, begrip, vertrouwen en kwetsbaarheid is binnen dit team, worden andere mensen daardoor aangetrokken. Als jullie elkaar goed kennen, kun je beter met elkaar samenwerken. Als jullie samen trainingen volgen, vergroot dat de kans dat je de dingen goed doet. Als jullie samen leuke dingen beleven, geeft dat een fundament om ook door de moeilijke tijden heen te komen.

Stel nu eens dat jullie met een team van vijf personen elk jaar samen één dagje leuke dingen gaan doen en dat afsluiten met een etentje. En daarnaast nodigen jullie twee avonden een coach uit die jullie als bedankje een dure fles wijn geven. Je neemt ook van één persoon in het team afscheid met een leuk cadeau, jullie gaan samen naar de teamtrainingen en jullie lezen allemaal hetzelfde boek dat jullie krijgen van de pioniersplek... In dat geval zijn de jaarlijkse kosten voor het kernteam per jaar zomaar € 1.000. Waarschijnlijk is dat de beste investering die je kunt doen! Het team vormt de motor voor de pioniersplek. Beknibbel daarom niet op de kosten voor training en gezelligheid van het kernteam.

Communicatiekosten

Communiceren is één van de belangrijkste factoren om pionieren te laten slagen. Als niemand weet wat je doet, is de kans op succes nihil. Denk aan het informeren van je doelgroep (door een website, een Facebookaccount of een flyer) en aan communicatie met de kerkelijke gemeente die je steunt (via bijvoorbeeld een nieuwsbrief). Ook spandoeken, stoepborden, enveloppen, postzegels en vlaggen kosten geld. En met de opmaak hiervan zijn ook kosten gemoeid als je daar geen vrijwilliger voor vindt. Als je dit op een basaal niveau wilt doen, ben je al snel € 500 tot € 1.000 per jaar kwijt.

Overige kosten

Waarschijnlijk zijn er meer kosten: van open maaltijden of een Paasbrunch tot trainingen voor vrijwilligers. De overige kosten kun je bij deze begrotingspost vermelden. En bouw ook financiële ruimte in om onvoorziene kansen te benutten. Dat geeft jullie pioniersteam de vrijheid om in te spelen op kansen en mogelijkheden die zich tijdens het pionieren voordoen, dat scheelt dan overlegtijd. En door dit vast te leggen in de begroting ben je toch duidelijk richting financiers.

Advies op maat

Heb je vragen of opmerkingen? Wil je een advies op maat voor jouw pioniersplek? Schroom niet om contact op te nemen met iemand van het landelijk team pionieren. Je vindt de contactgegevens op:

www.lerenpionieren.nl

Landelijk team pionieren

info@protestantsekerk.nl

030 8801892